

**SAKARYA
İL MİLLİ EĞİTİM
MÜDÜRLÜĞÜ**

SAKARYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

**EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ
VE AZALTILMASI İL EYLEM PLANI
(OKULLARDA GÜVENLİ ORTAMIN SAĞLANMASI)
(OGOS)**

2018 – 2019+

SAKARYA İLİ
“EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI LMASI”
STRATEJİ VE EYLEM PLANI
(2018 – 2019+)

HUKUKİ DAYANAK

1. Okullarda Şiddetin Önlenmesi konulu ve 2006/26 sayılı genelge
2. Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması konulu ve 2009/09 sayılı genelge
3. Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı (2006 – 2011+)
4. Rehberlik Hizmetleri Yönetmeliği

AMAÇ

Güvenli eğitim ortamı sağlayacak yönetim süreçlerinin işletilmesi.

GEREKÇE

Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında, eğitim ortamları ve çevresindeki ilişkilerin ve uygulamaların yapıcı, onarıcı, barışçıl ve destekleyici hale getirilmesinde yönetsel süreçler belirleyicidir. Bu nedenle eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve şiddete etkili müdahale konusunda yönetsel süreçlerin etkili bir şekilde işletilmesi gerekmektedir.

Şiddet konusunda ele alınan öğrenci, öğretmen, aile, yakın çevre gibi unsurların uyumlu ve eş güdümlü içinde çalışması için kalıcı yönetim anlayışının güçlendirilmesi bir zorunluluktur. Geliştirilecek politikaların, uygulanacak program ve hizmetlerin yürütülmesinde her kademedeki yöneticiler arasında söz ve eylem birliğinin bulunması şiddetin önlenmesi ve azaltılması açısından önemlidir.

İL YÜRÜTME KURULU

Vali yardımcısının başkanlığında; il milli eğitim müdürü, il sağlık müdürü, il halk sağlığı müdürü, sosyal hizmetler il müdürü, özel eğitim rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinden sorumlu müdür yardımcısı/şube müdürü, rehberlik ve araştırma merkezlerini temsilen bir müdür, sivil toplum kuruluşları, eğitim iş kolu sendikaları, üniversite ve yerel medya temsilcilerinden oluşturulur.

İl Yürütme Kurulunun görevleri şunlardır;

1. İl Eylem Planının hazırlanması.
2. Kurumlar arasında eş güdümlü sağlanması.
3. Kurul üyeleri, görevli olduğu kurumu ilgilendiren çalışmalarını kurumu içerisinde organize ederek, Koordinasyonu sağlaması.

4. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların izlenmesi ve Değerlendirilmesi.

İl Yürütme Kurulu tarafından planlanan ve gerçekleştirilen çalışmaların “Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Dönem Raporu” formatına uygun olarak her yılın Aralık ve Haziran aylarının son haftasında, Milli Eğitim Bakanlığına gönderilmesi gerekmektedir. İl ve ilçe Yürütme Kurulları her dönem sonunda bir kez olmak üzere yılda iki kez toplanacaktır. Ancak gerek görülmesi halinde ve acil durumlarda ilâve toplantılar yapılabilecektir. (“Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması” konulu ve **2009/09 No’lu Genelge** gereğince.) Kurulun sekretarya hizmetleri, milli eğitim müdürlüğü tarafından yürütülür.

İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İl yürütme kurulu 3 ayda bir toplanır. Kurulun sekretarya hizmetleri Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından yürütülür.

İl düzeyinde koordinasyon Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından sağlanır. Bu kapsamda görevleri şunlardır:

1. İlgili Müdür Yardımcıları/Şube Müdürleri, İlköğretim Müfettişleri Kurul Başkanı, İlçe Milli Eğitim Müdürleri, Eğitim Öğretim Kurumları Müdürlerinin Eylem Planı hakkında bilgilendirilmesi ve görevlendirilmesi,
2. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, buna paralel olarak teknik danışmanlık hizmeti sağlanması,
3. Yürütülecek çalışmalarda teknik ve danışmanlık hizmeti sağlayacak R.A.M.’ ların donanım, personel ve materyal bakımından güçlendirilmesi ve desteklenmesi,
4. İzleme ve değerlendirme sistemi oluşturulması,
5. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların değerlendirilmesi, izlenmesi ve sonuçlarının raporlaştırılarak İl Yürütme Kuruluna sunulması ve Milli Eğitim Bakanlığına ulaştırılması.

İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

İlçe düzeyinde koordinasyon milli eğitim müdürlüğü tarafından sağlanır. Bu kapsamda görevleri şunlardır:

1. İlgili müdür yardımcıları /şube müdürleri, okul /kurum müdürleri, rehberlik ve araştırma merkezi müdürünün Okul Eylem Plânının nasıl oluşturulması gerektiği hakkında bilgilendirilmesi ve görevlendirilmesi.
2. Kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, buna paralel olarak teknik ve danışmanlık hizmeti sağlanması,

3. Yürütülecek çalışmalarda teknik ve danışmanlık hizmeti sağlayacak RAM'lerin donanım, personel ve materyal bakımından güçlendirilmesi ve desteklenmesi,
4. İzleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması,
5. Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamındaki çalışmaların değerlendirilmesi, izlenmesi ve sonuçlarının raporlaştırılarak il milli eğitim müdürlüğüne sunulması.

REHBERLİK VE ARAŞTIRMA MERKEZİ (RAM) MÜDÜRLÜĞÜ

Rehberlik ve araştırma merkezi (RAM) müdürlüğü il eylem plânı ve kararları doğrultusunda aşağıdaki görevleri yürütür;

1. RAM düzeyindeki çalışmaları yürütecek çalışma ekibinin oluşturulması,
2. Mevcut programların (örneğin "Hayata Sahip Çıkmak", Psikososyal Koruma, Önleme ve Müdahale Programları ile Temel Önleme Programları) ve bu kapsamda hazırlanacak programların, eylem plânlarının yürütülmesinde ihtiyaç duyulması halinde öğretmenlere teknik ve danışmanlık desteği verilmesi,
3. Çalışma bölgesinde rehberlik öğretmeni /psikolojik danışmanı olmayan okul /kurumlara verilecek eğitim çalışmalarının ekipler aracılığı ile ulaştırılmasının sağlanması,
4. Öğrencilerin gerektiğinde ilgili sağlık ve sosyal hizmet kurumlarına yönlendirilmesi ve koruma kararının alınması amacıyla ilgili birimlerle işbirliği yapılması,
5. Meslektaş desteği sağlamak amacıyla psikolojik danışmanlar arasında toplantıların düzenlenmesi.

OKUL / KURUM MÜDÜRLÜKLERİ

Merkezi ve il eylem planları çerçevesinde, okul/kurum müdürlükleri aşağıdaki görevleri yerine getirir.

1. Okul müdürünün başkanlığında, bir müdür yardımcısı, bir rehber öğretmen / psikolojik danışman, bir öğretmen, bir öğrenci temsilcisi ve okul aile birliği başkanının yer aldığı okul/kurum çalışma ekibinin oluşturulması, okul/kurum personelinin konuyla ilgili görev ve sorumluluklarının tanımlanması,
2. Okul/kurum düzeyinde uygulanacak Okul/Kurum Eylem Planının hazırlanması ve bu planın il/ilçe milli eğitim müdürlüğüne gönderilmesi.
3. Okul/Kurum Eylem Planının geliştirilmesi ve uygulanmasında, okul/kurum rehberlik ve psikolojik danışma servisi, şube, branş, ve zümre öğretmenleri, yönetim, öğrenci temsilciliği ve okul/aile birliği arasında gerekli koordinasyonun sağlanması,
4. İl/ilçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün eşgüdümünde sağlık, sosyal hizmet, emniyet, üniversite, sivil toplum kuruluşları, eğitim sendikaları gibi birim kurum ve kuruluşlarının desteklerinin alınması.
5. İl/ilçe Eylem Planları çerçevesinde okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi - Rehberlik ve Araştırma Merkezi ile koordineli olarak okul/kurumunda programların yürütülmesinde uygun ortam personelin görevlendirilmesi, toplantıların düzenlenmesi hususlarında her türlü kolaylığın sağlanması,

6. Şiddete neden olabilecek risk faktörlerini, okuldaki akran ilişkilerinin ve çevre özelliklerinin dikkate alınarak belirlenmesi ve bu faktörleri ve/veya etkileri en aza indirecek tedbirlerin alınması,
7. Öğretmenler, öğrenciler ve ailelerin psikososyal olarak gelişimlerine yönelik hazırlanan rehberlik ve temel önleme programları, diğer rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, sosyal etkinlikler, spor ve serbest zaman etkinlikleri bütünleştirilerek okulda olumlu psikolojik ortamın oluşturulması,
8. Okul/kurum içinde eylem planı kapsamında yapılan çalışmaların değerlendirilmesi, değerlendirme sonuçlarının uygulamada karşılaşılan sorunlar ve öneriler ile birlikte Mayıs ayının son haftasında Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesi.

REHBER ÖĞRETMEN/ PSİKOLOJİK DANIŞMANIN GÖREVLERİ

1. Eylem planları çerçevesinde rehberlik ve temel önleme programlarını okulda uygulayacak veya uygulanmasında öğretmenlere destek verecek, yönetici, öğretmen ve ailelere yönelik olarak eğitim seminerleri düzenleyerek, bu kapsamda yapılan çalışmaların gerek planlanmasına gerekse de uygulanmasına katılacaktır.
2. Çalışmaların verimli bir şekilde yürütülmesinde okul/kurum rehberlik ve psikolojik danışma servisleri ve rehberlik ve araştırma merkezleri ile koordineli olarak çalışacaktır.
3. Çalışma programları dâhilinde ve gerektiğinde sınıf uygulamalarında öğretmenlerle iş birliği yaparak, gereken desteğini sağlayacaktır.
4. Şiddet, saldırganlık ve zorbalığa maruz kalan ve/veya şiddet uygulayan öğrencilere psiko-sosyal müdahale hizmeti vererek, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlara yönlendirilmesini sağlayacaktır.
5. Meslektaş desteği sağlamak amacıyla düzenlenecek olan toplantılara katılacaktır.
6. Katıldığı çalışmaların raporlaştırılmasında etkin rol alarak, üyesi olduğu ekibe gerekli desteği sağlayacaktır.

ÖĞRETMENLERİN GÖREVLERİ

1. Okul/kurum eylem planının oluşturulmasında, uygulanmasında ve raporlaştırılmasında etkin rol alarak okul ekibine gerekli desteği sağlayacaktır.
2. Okul/kurum eylem planları çerçevesinde okul rehberlik ve psikolojik danışma servisi/rehberlik ve araştırma merkezleri ile koordineli olarak okul/kurumunda yürütülecek programlarda görev alarak, sorumluluklarını etkin bir şekilde yerine getirecektir.
3. Okul ve sınıf içinde şiddet, saldırganlık ve zorbalık oluşmasına neden olabilecek risk faktörleriyle ilgili çalışmalarda okul/kurum ekibine yardımcı olacaktır.
4. Sınıfında şiddet, saldırganlık ve zorbalık içeren davranışların öğretmen- öğrenci, öğrenci-öğrenci, okul-aile, aile-öğrenci arasında kabul edilmeyeceğini kesin ve temel bir anlayış olarak koyarak uygulanmasını sağlayacaktır.

5. Öğrencilerinin birbirlerine isim taktıklarını, kendi aralarında gruplaşıp bazılarını dışladıklarını, birbirlerine kırıcı davrandıklarını ya da sözel-fiziksel olarak incittiklerini vb. sorunları tespit ettiğinde, gerekli eğitsel tedbirleri alarak psiko-sosyal destek hizmeti almalarını sağlayacaktır.
6. Şiddete maruz kalan ve/veya şiddet uygulayan öğrenci ve ailesinin en kısa sürede psiko-sosyal koruma, önleme ve müdahale hizmetlerini almaları için yönlendirecektir.
7. Ailelerle iş birliğini güçlendirerek çalışmalarda desteğini alacak ve olumlu baş etme becerileri kazanmalarını sağlayacaktır.
8. Öğrencilerin ve ailelerin psiko-sosyal olarak gelişimlerine yönelik hazırlanan programlar, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri, sosyal etkinlikler, spor, müzik, çeşitli sanatsal etkinlikler, serbest zaman etkinlikleri, demokrasi eğitimi ve okul meclisleri ile okul gelişim çalışmalarını bütünleştirerek sınıfında olumlu psikolojik ortam oluşturulmasını sağlayacaktır.

PLANIN UYGULANMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

1. Seminer ve bilgilendirme çalışmalarında şiddet içeren resim, karikatür ve videolar gösterilmemelidir.
2. Şiddeti önleyici seminer, toplantı ve çalışmaların yoğunluğu diğer ders ve etkinlikleri aksatıcı, sıkıcı ve bunaltıcı olmamalıdır.
3. Şiddete eğilimi olan öğrencileri herhangi bir amaçla ayırmak ve tecrit etmek yoluna gidilmemelidir.
4. Kısa, etkili olmayan, etkinlik temeline dayanmayan, okul iklimine ve öğrencilere somut yararı olmayan sadece bilgi aktarıcı çalışmalar kullanılmamalıdır.
5. Abartılı bir biçimde kendilik değerini yükseltmeye dayalı etkinlik ve programlar kullanmak yerine kapsamlı kişisel ve sosyal yeterlilik kazandırma programları tercih edilmelidir.
6. Okul yönetici, öğretmen ve diğer personeli, öğrenciler ve veliler başta olmak üzere etkinlik ve çalışmalara okulun tüm sosyal çevresinin katılımı sağlanmalıdır. Bu kapsamda;

İŞBİRLİĞİ YAPILABİLECEK KURUMLAR

- Milli Eğitim Müdürlükleri
- Gençlik Merkezleri
- Kültür ve Sanat Evleri
- Halk Eğitim Merkezleri
- Sağlık Müdürlükleri
- Okul Aile Birlikleri
- Mahalli yönetimler
- Yerel basın
- Emniyet Müdürlükleri
- Sivil Toplum Kuruluşları
- Gençlik ve Spor Müdürlükleri

- Amatör Spor kulüpleri
- Rehberlik ve Araştırma Merkezleri
- Türkiye İş Kurumu
- Ticaret Sanayi Odası
- Yeşilay
- Kızılay
- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Md.
- Sütçü İmam Üniversitesi
- Halk Sağlığı Müdürlüğü

OKUL TEMEL ÖNLEME EYLEM PLANI
(SALDIRGANLIK, ŞİDDET, ZORBALIK OKUL TEMELLİ ÖNLEME ÇALIŞMALARI
BİLEŞENLERİ)

(“Okullarda Şiddetin Önlenmesi” konulu ve 2006 /26 No’lu Genelgenin eki’ ne göre hazırlanmıştır)

Temel Yaklaşım ve Kuramsal Çerçeve

Önleyici-Gelişimsel Rehberlik

Öğrenciler İçin Strateji ve Genel İçerik

1. Düzey > Tüm öğrencilere odaklanma
Etkili ve sağlıklı davranma becerileri öğreten düzenli sistematik programlar
2. Düzey > Risk gruplarına odaklanma
Çatışma Çözme, Akran Arabuluculuğu, Sosyal Problem Çözme, Akran Yüzleşmesi gibi beceriler kazandırma programları
3. Düzey > Hedef öğrencilere (sürekli kontrolsüz kızgın, saldırgan davrananlara)
Odaklanma
Saldırgan davranışların yerine konacak davranış repertuarı eğitimi, öfkeyle başa çıkma eğitimi programları

Okul Programları ve Genel Amaçları

Sosyal-Duygusal Yeterliğe Odaklı Programlar:

- Öfke Yönetimi
- Çatışma Çözme
- Problem Çözme
- Empati Geliştirme
- Stresle Baş etme/Stres Yönetimi
- Akran İlişkileri Geliştirme
- Akran Arabuluculuğu
- Sosyal Beceriler ve Kişilerarası İlişkiler
- Kendini İfade Etme ve Etkili Davranma
- Kendini Ayarlama
- Öz disiplin
- Karar Verme, Sorumluluk Alma
- Özgüven

Genel Amaçlar:

- Şiddetin önlenebilir olduğunu göstermek.
- Öfkenin hayatın doğal ve önemli bir parçası olduğunu fark ettirmek.
- Öfkenin yapıcı ve sağlıklı şekilde ifade edilebileceğini öğretmek.
- Öfke ve şiddeti kontrol etmenin büyüme ve olgunlaşmanın gereği olduğunu fark ettirmek.
- Öfkeyi ifade etmede olumlu yolları tanıtmak

Çatışma durumlarında şiddete alternatif davranışları geliştirmek.

DURUM TESPİTİ

RİSK FAKTÖRLERİ OKULDA – ÇEVREDE

Aileye Dayalı Risk Faktörleri:

1. Aile içi iletişimin yetersizliği
2. Parçalanmış aile
3. Çocuk sayısının fazla olması
4. Ailelerin eğitimsizliği
5. Ekonomik yetersizlikler
6. Aile yapısı

Bireye Dayalı Risk Faktörleri:

1. Akademik başarısızlık
2. Aile ile iletişimsizlik
3. Kişilik özellikleri
4. Ergenlik çatışması
5. Ekonomik problemler (temel ihtiyaçların karşılanmaması)
6. Olumsuz arkadaş ilişkileri
7. Okul devamsızlığı

Toplum –Çevreye Dayalı Risk Faktörleri:

1. Çevrenin aileye bakışı
2. Uyarıcı fazlalığı
3. Medya
4. Çeteleşme
5. Uyuşturucu –Madde bağımlılıkları

Okula Dayalı Risk Faktörleri:

1. Akademik başarısızlık (okul-alan seçimin yanlış olması)
2. Okulun konumu, yetersizlikleri
3. Sosyal faaliyetlerin yetersizliği
4. Sınıf mevcutlarının fazlalığı
5. Öğretmen tükenmişliği (maddi ve manevi olumsuzluklar)
6. Öğrenci-öğretmen iletişim yetersizliği
7. Okul aile iletişiminin yetersizliği
8. Olumsuz öğretmen yaklaşımları
9. Servislerin olumsuzlukları

RİSK FAKTÖRLERİ AÇISINDAN ÖNCELİK OLUŞTURAN OKULLAR

1. Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri.
2. Anadolu, Fen ve Sosyal Bilimler Liseleri
3. Anadolu İmam Hatip Liseleri
4. Göç alan semtlerdeki ortaokullar
5. Yatılı ve pansiyonlu okullar.

OKULLARDA BELİRLENEN ÖNCELİKLER

ÖĞRETMEN

1. Travma yaşantısı
2. Motivasyon azalması ve Stres
3. Güvenlik endişesi
4. Kaygı ve Stres
5. Öğretmen - öğrenci - veli iletişimi

VELİ

1. Travma yaşantısı
- 2- Kaygı ve Stres
- 3- Aile eğitimi ve iletişim

ÖĞRENCİ

1. Travma yaşantısı
2. Motivasyon azalması ve Stres
3. Güvenlik endişesi
4. Kaygı ve Stres
5. Ders başarısızlığı.

Güvenlik İhtiyaçları:

1. Okul çevresinde emniyet kontrollerinin artırılması
2. Okullarda güvenlik kontrolü için güvenlik görevlilerinin alınması
3. Okul kantinlerinin sıkı denetlenmesi
4. Servislerin denetlenmesi

Fiziki İhtiyaçları:

1. Derslik ve sosyal aktivite alanlarının sayılarının az olması
2. Okul yapılarının uygunsuz olması
3. Okul araç gereçlerinin yetersiz olması

Sosyal ihtiyaçları:

1. Sosyal kulüp ve okul aktivitelerin yetersizliği

Psikolojik ihtiyaçlar:

1. Rehber öğretmen olmaması ya da sayısının yetersiz olması

Eğitimsel İhtiyaçlar:

1. Okul kütüphanelerin aktif hale getirilmesi ve güncellenmesi
2. Rehber öğretmen atamaların il ihtiyacı doğrultusunda yapılması.
3. Rehberlik faaliyetlerine önem gösterilmesi ve yürütülebilmesi için destek verilmeli
4. Hizmetiçi eğitimlerin yaygınlaştırılması ve artırılması, eğitimlerin uzman kişiler tarafından verilmesi
5. Görsel eğitimlerin artırılması

RISK FAKTÖRLERİNİ EN AZA İNDİRMEK İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLER	1. Devamsızlık kontrollerinin yapılması. 2. Yabancı kişilerin okula girmesinin engellenmesi. 3. Okul sınıf rehberlik programlarının aktif hale getirilmesi. 4. Hizmetiçi eğitimlerinin ihtiyaçlar doğrultusunda verilmesi. 5. Sosyal kulüp faaliyetlerine destek sunulması. 6. Okul idarecilerin eğitimlerinin artırılması. 7. Okul fiziki yapılarının yenilenmesi veya uygun şekilde inşa edilmesi. 8. Okul öğretmenlerine yönelik eğitimlerin verilmesi (ergenlik, sınıf yönetimi, iletişim becerileri, ekip çalışması, tükenmişlik çalışmaları.) 9. Ailelere gerekli eğitimin verilmesi.
TOPLUMSAL SEFERBERLİK OLUŞTURMADA GÜÇLÜ VE ZAYIF YANLAR	Güçlü Yanlar: 1. Değişime açık olma. 2. İleri gelen kurum ve kuruluşların işbirliği içerisinde olması. 3. Alanda uzaman kişiler tarafından eğitimlerin verilmesi. 4. Radyo ve televizyon için hazırlanacak eğitimlerin verilmesi. 5. Kültürel ve manevi değerlerin korunması. Zayıf Yanlar: 1. Okul –Aile Birliği’nin aktif hale getirilmesi. 2. Sosyal – kültürel faaliyetlerin artırılması. 3. Sosyal kültürel yetersizlikler 4. Okullarda şiddet olaylarına ailenin, okul yönetiminin ve öğretmenlerin ilgisiz kalması

PLANLAMA	
KORUMA, ÖNLEME VE MÜDAHALE HİZMETLERİ	1. Okulda risk faktörü içeren durumların tespit edilmesi ve bu doğrultuda okul eylem planının yapılması 2. İhtiyaç duyan öğrencilere psikolojik danışma ve grup rehberliği çalışmalarının yapılması 3. İhtiyaç duyan öğrencilerin sosyal faaliyetlere olumlu şekilde yönlendirilmeleri 4. İhtiyacı olan öğrencilerin ailelerine bireysel görüşme ve seminerler verilmesi 5. İhtiyacı olan öğrencilerin ailelerine ziyaret edilmesi 6. Etkili okul kurallarının belirlenmesi, kurallar belirlenirken okul idaresi öğretmen ve öğrencilerin katılımıyla kurallar belirlenmesi ve bu kuralların uyulmasında titizlik gösterilmesi 7. Okul çevresi kontrollerinin emniyet desteği ile sağlanması 8. Okul Psiko–sosyal ani müdahale ekiplerinin oluşturulması ve gereken durumlarda etkin şekilde faaliyet göstermelerinin sağlanması 9. Servis denetimlerinin artırılması 10. Okul kantin denetimlerinin sıklaştırılıp titizlik gösterilmesi 11. Sınıf rehberliğinin aktif çalışması

DANIŞMAN GRUP ÜYELERİ	1. İl Emniyet Müdürlüğü2. İl Sağlık Müdürlüğü3. İl Gençlik Spor Müdürlüğü4. İl Sosyal Hizmetler Müdürlüğü5. İl Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfı6. Üniversite7. Sivil Toplum Kuruluşları8. Çocuk Mahkemesi ve Baro
EĞİTİM EKİBİNE VERİLECEK EĞİTİMLER	İL EĞİTİM EKİBİNE VERİLECEK EĞİTİMLER 1. Stresle başa çıkma yöntemleri2. Grup rehberliği etkinlikleri (ekip çalışması)3. Çocuk suçluluğu, terör, şiddet –madde bağımlılığı4. Öfke ve saldırganlık5. İletişim becerileri6. Program geliştirme7. Şiddet ve önlenmesine yönelik çatışma, çözme, arabuluculuk8. Olumlu disiplin yöntemleri9. Tükenmişlik10. 0-18 yaş aile eğitimi REHBER ÖĞRETMENLERE VERİLECEK EĞİTİMLER 1. Psiko-sosyal Müdahale Hizmetleri2. Program hazırlama3. 0-18 yaş aile eğitimi OKUL İDARESİNE VERİLECEK EĞİTİMLER 1. Rehberlik Hizmetleri2. Öfke ve Saldırganlık3. Ergenlik Dönemi4. Ekip Çalışması ve İletişim Becerileri5. Stresle Başa Çıkma Yöntemleri6. Tükenmişlik ÖĞRETMENLERE VERİLECEK EĞİTİMLER 1. Ergenlik Dönemi2. İletişim Becerileri3. Stresle Başa Çıkma Yöntemleri4. Öfke ve Saldırganlık5. Tükenmişlik6. 0-18 yaş aile eğitimi VELİLERE VERİLECEK EĞİTİMLER 1. Ergenlik Dönemi ve Çatışmaları2. Aile İçi İletişim, çocuk eğitimi – yönlendirme3. 0-18 yaş aile eğitimi

EK - 1

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ

..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI MAS I EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 1: YÖNETİM SÜREÇLERİ				
AMAÇ: GÜVENLİ EĞİTİM ORTAMINI SAĞLAYACAK YÖNETİM SÜREÇLERİNİN İŞLETİLMESİ				
GEREKÇE: Eğitim ortamında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında, eğitim ortamları ve çevresindeki ilişkilerin ve uygulamaların yapıcı, barışçıl ve destekleyici hale getirilmesinde yönetsel süreçler belirleyicidir. Bu nedenle eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve şiddete etkili müdahale konusunda yönetsel süreçlerin etkili bir şekilde işletilmesi gerekmektedir. Geliştirilecek politikaların, uygulanacak program ve hizmetlerin yürütülmesinde her kademedeki yöneticiler arasında söz ve eylem birliğinin bulunması şiddetin önlenmesi ve azaltılmasının açısından önemlidir.				
STRATEJİLER: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamalarının geliştirilmesi Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında katılımcı ve işbirliğine dayalı yönetim anlayışının güçlendirilmesi Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında izleme ve değerlendirme sisteminin oluşturulması				
ÇIKTILAR: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bilgiye dayalı yönetim uygulamaları Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında işlevsel örgütlenme modeli Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında etkili iletişim ağı				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin hiçbir türüne izin vermeyen okul politikasının oluşturulması ve benimsenmesi	Eylül-20...	Çalışma Ekibi	
2	Şiddetin önlenmesine yönelik bir okul ekibinin oluşturularak okul eylem planının hazırlanması	Eylül-20...	Çalışma Ekibi	
3	Karar verme sürecinde öğrenci, aile ve öğretmenlerin tam katılımının sağlanması	Ekim-20...		
4	Okul ve sınıf kurallarının tam katılım ile hazırlanarak herkesin görebileceği yerlere asılması	Ekim-20...	Sınıf Öğretmenleri	
5	Eğitim ortamlarında çalışanların iş analizleri ve görev tanımlarının yapılması	Ekim-20...	Çalışma Ekibi	
6	Krize müdahale ekiplerinin kurulması ve eğitimlerinin planlanması (intihar, kaza, afet, şiddet olayı ile ilgili ekip)	Ekim-20...	Çalışma Ekibi	
7	Şiddetin önlenmesi ve azaltılması konusunda etkili başvuru mekanizmalarının kurulması ve tanıtılması	Ekim-20...		
8	Okul idaresi ve öğretmenlere, şiddet ve şiddet türleri hakkında ortak ve tutarlı bir anlayış geliştirmek için şiddeti tanıma, önleme ve müdahaleye yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak	Ekim-20...	Okul idaresi/ Rehber Öğretmen	
9	Velileri bilgilendirme amaçlı bilgilendirme mektuplarının (şiddet ve önlenmesi) hazırlanması	Ekim/Kasım 20...	Okul idaresi/Okul Aile birliği	
10	Okuldan kaçma ve önlenmesine yönelik aileleri bilgilendirici broşür hazırlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
11	Eğitim ortamında "Biz Bilinci" ni geliştirecek faaliyetlerin düzenlenmesi (toplantı-yemek vb.)	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
12	Mevzuat hakkında bilgilendirme çalışmaları	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
13	Birimlerin günlük, haftalık, aylık denetimlerinin planlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
14	Okul giriş-çıkışlarının kontrol altına alınması (okul güvenliğinin sağlanması)	Yıl Boyunca	Okul idaresi	
15	Gerektiğinde "İl/İlçe Krize Müdahale" ve "Psikososyal Müdahale Ekibi" ile işbirliği sağlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	

Not: Okulun ihtiyaç ve imkânları doğrultusunda faaliyet konuları seçilmelidir.

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 2: ÖĞRETMENLER VE YÖNETİCİLER				
AMAÇ: ÖĞRETMENLERDE VE YÖNETİCİLERDE ŞİDDET İÇERİKLİ DAVRANIŞLARIN ÖNLENMESİ				
GEREKÇE: Öğretmenler ve yöneticiler, eğitim ortamlarında yaşanan şiddetin mağduru ya da kaynağı olabilmektedir. Bu nedenle, eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi açısından yürütülecek faaliyetlerin odağına öğretmen ve yöneticilerin yerleştirilmesi gerekmektedir. Öğretmen ve yöneticiler eğitim ortamlarında öğrenciler için önemli bir rol modelidir. Öğretmen ve yöneticiler, şiddetten uzak bir eğitim ortamının sağlanmasında taşıdıkları önem nedeniyle öncelikli olarak ele alınması gereken aktörlerdir.				
STRATEJİLER: Öğretmen ve yöneticilerin eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılmasındaki katkılarının performans değerlendirmesinde politika haline getirilmesi Merkezi ve yerel düzeyde eğitim, materyal, eğitsel yönetim (süpervizyon) desteği sağlanarak öğretmen ve yöneticilerin kapasitelerinin artırılması				
ÇIKTILAR: Şiddeti eğitim, disiplin ve sorun çözme aracı olarak kullanmayan öğretmen ve yöneticiler Eğitim ortamlarında ve dersliklerde öğrenciler üzerinde etkin denetim ve gözetim sağlayan öğretmenler ve yöneticiler Mesleki motivasyonları ve iş doyumları arttırmış öğretmenler ve yöneticiler Genel pedagojik formasyon yanında alana yönelik pedagojik formasyonu yeterli öğretmen ve yöneticiler Öğretmenler ve yöneticiler için şiddetin azaltılmasına yönelik belirlenmiş performans kriterleri				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Yönetici ve öğretmenlerde, şiddet ve şiddet davranışları hakkında tutarlı bir anlayışın geliştirilmesi	Ekim-20...	Çalışma Ekibi	
2	Şiddete ilişkin yapılacak araştırmalarla ilgili formların eksiksiz olarak doldurulması	Yıl Boyunca	Tüm Öğretmenler	
3	Yönetici ve öğretmenlerin okul ve sınıf yönetimi, problem çözme, çatışma yönetimi, arabuluculuk, iletişim becerileri, öfke denetimi, olumlu disiplin yöntemleri vb. konularda beceri kazanması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
4	Öfke yönetimi, stresle başa çıkma vb. durumlar için psiko-sosyal destek alınmasının sağlanması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	Rehber Öğrt.
5	Öğretmenlere şiddeti tanıma, önleme ve müdahaleye yönelik bilgi ve beceriler kazandırmak	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
6	Okulda risk faktörlerinin belirlenmesi (Parçalanmış aile, aile içi şiddet, çalışan çocuklar vb.)	Kasım 20...	Çalışma Ekibi	
7	Okulda sportif, sosyal, kültürel, sanatsal, bilimsel ve ders dışı etkinliklerin sayısını, çeşidini ve bu etkinliklere katılan öğrenci sayısını arttırmak	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	Mahalli idareler/G. Spor il Md. vb.
8	Öğrencileri tanıyabilmek için ev ziyaretlerinin planlanması ve yapılması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	Okul İdaresi
9	Çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgi desteğinin sağlanması	Yıl boyunca	Rehber Öğretmen	
10	Öğrencilerin yaş dönemleri doğrultusunda gelişim özellikleri, karşılaşılan sorunlar ve müdahale konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi	Yıl boyunca	Rehber Öğretmen	
11	Bağlı bulunan RAM Müdürlüğü'nden ihtiyaç duyulan konularda bilgi almak	Yıl boyunca	Çalışma Ekibi	

Not: Okulun ihtiyaç ve imkânları doğrultusunda faaliyet konuları seçilmelidir

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 3: ÖĞRENCİ				
AMAÇ: ÖĞRENCİLERDE ŞİDDET İÇERİKLİ DAVRANIŞLARIN AZALTILMASI				
GEREKÇE: Öğrencilerin şiddet içerikli davranışlar sergilemesinin en önemli nedenlerinden biri problemlerle başa çıkma becerilerindeki yetersizlikler diğeri de olumsuz çevre koşullarıdır. Temelde öğrenciyi ve ailesini güçlendirerek çevrenin olumsuz etkisini azaltmak mümkündür. Öğrencinin sağlıklı gelişiminin desteklenmesi, farkındalıklarının artırılması, sorunlarla baş etme ve yaşam becerilerinin geliştirilmesi ile şiddet içerikli davranış sergileme riskine ve bu riski oluşturan faktörlere karşı etkili önlemler almak mümkündür.				
STRATEJİLER: Var olan program ve projelerin eşgüdüm içerisinde yürütülmesi, bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmesi ve deneyimlerin paylaşılması Temel önleme, koruma ve müdahale hizmetlerinin tüm öğrencilere ulaştırılması Risk altındaki tüm çocukların tespitinde ve onlara verilecek hizmetlerde bütüncül bir yaklaşımın izlenmesi				
ÇIKTILAR: Şiddet içerikli davranışlar hakkında farkındalıkları geliştirilmiş öğrenciler Kendini koruma, şiddetle baş etme ve şiddet içerikli davranışları en aza indirmeye yönelik beceriler kazanmış öğrenciler Madde bağımlılığından korunma konusunda bilinçlendirilmiş öğrenciler				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Okul öğrenci meclisi, şiddeti önleme komisyonunun oluşturulması	Ekim-20..	Okul İdaresi	
2	Okul öğrenci kurulunun bilgilendirilmesi, konu hakkında toplantılar düzenlenmesi	Kasım 20..	Okul İdaresi	
3	Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasına yönelik hazırlanan, okul rehberlik planında yer alan okul ve sınıf etkinliklerinin uygulanması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	
4	Öğrenciler için boş zamanlarını değerlendirme çizelgelerinin oluşturulması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
5	Riskli davranışlar konusunda farkındalık yaratma ile ilgili programların(Hayata sahip Çıkmak vb.) uygulanması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
6	Öğrencilerin şiddete ilişkin tutum ve davranışları ile baş etme mekanizmalarına ilişkin araştırma/değerlendirme formlarının eksiksiz bir biçimde doldurulması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	
7	Dünya Çocuk Hakları Bildirgesinin incelenmesi ve pano çalışmalarının yapılması	Yıl Boyunca	Sınıf Öğretmenleri	
8	Devamsızlık nedenleri konusunda araştırma yapılması, devamsızlığı fazla olan öğrencilere gerekli desteğin sağlanması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
9	Öğrencilerin zararlı maddeler konusunda bilinçlenmesine yönelik çalışmalar yapılması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
10	Okulun çeşitli yerlerine istek ve müracaat kutularının konularak öğrenci görüşlerinin alınması	Yıl Boyunca		
11	Okul, çevre, öğretmen ve ailelerinden beklentileri hakkında anket çalışmasının yapılması	Kasım 20..	Rehber Öğretmen	
12	Çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgi desteği sağlanması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
13	Ergenlik dönemi gelişim özellikleri ve karşılaşılan sorunlar hakkında öğrencilerin bilgilendirilmesi	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
14	Okulda sportif, sosyal ,kültürel, sanatsal, bilimsel ve ders dışı etkinliklerin sayısını, çeşidini ve bu etkinliklere katılan öğrenci sayısını arttırmak	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
15	Akran arabuluculuğu ile ilgili öğrencilerle çalışmalar yapılması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
16	Akran ilişkilerini geliştirme çalışmalarının yapılması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
17	İhtiyaç duyan öğrencilere yönelik atılganlık eğitimi, öfke yönetimi, çatışma çözme becerileri gibi çalışmaların yapılması	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	

Not: Okulun ihtiyaç ve imkânları doğrultusunda faaliyet konuları seçilmelidir.

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI LMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 4: EĞİTİM ORTAMI VE ÇEVRESİ				
AMAÇ: EĞİTİM ORTAMININ FİZİKSEL VE SOSYAL ÇEVRESİNDE ŞİDDETİN AZALTI LMASI VE ÖNLENMESİ				
GEREKÇE: Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesi eğitim açısından istenilen bir durumdur. Bu bağlamda eğitim ortamının sosyal çevresi ile olumlu etkileşim içerisinde olması eğitim ve öğretimin amaçlarının gerçekleştirilmesi, şiddetin önlenmesi ve azaltılması sürecinde büyük önem taşır. Öncelikle çevresindeki sosyal aktivitelerin artırılması, çevre ile bütünleşmesi yoluyla eğitim ortamları cazibe merkezleri haline gelecektir.				
STRATEJİLER: Eğitim ortamları ve çevresinde güvenli ğin sağlanması Eğitim ortamlarının sosyal ve fiziksel çevresi ile bütünleşmesini sağlayacak, eğitimde niteli ği arttıracak okul gelişim modellerinin yaygınlaştırılması Diğ er sektörler ve kuruluşlarla işbirli ği yapılması Eğitim ortamı ve çevresinde olumsuz grup ve kişilerin yapılanmasının engellenmesi				
ÇIKTILAR: Cazibe merkezi haline gelmiş eğitim ortamları. Güvenli ği arttırılmış eğitim ortamları Eğitim ortamları çevresinde öğrencilerin kolaylıkla ulaşabilece ği sosyal etkinlik mekânları				
S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİ Ğİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Kampanyalar (Okulda şiddeti istemiyorum vb.) düzenleme	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	Okul Aile Birli ği
2	Öğrencilerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif etkinliklerle desteklenmesi	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	
3	Öğrencide “Biz Bilinci” nin gelişmesini sağlayıcı faaliyetlerin düzenlenmesi (Eski mezunlarla buluşma vb.)	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	
4	Öğretmen, öğrenci ve velilerin yakın çevredeki olumsuz kişi ve grupların etkileri hakkında bilgilendirilmesi	Kasım-Mart	Okul İdaresi	İlçe Emniyet Müdürlü ğü
5	İnternet Cafe/Kahve/Oyun mekânı sahiplerinin şiddet ve kaynakları konusunda bilgilendirilmesi	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
6	Okul kütüphanesi/ Bilgi teknoloji sınıflarının açık tutularak öğrencilerin yararlanmasının sağlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
7	Ders dışı egzersiz çalışmalarının (satranç/ tiyatro/koro vb.) planlanması ve yapılması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
8	Eğitim ortamlarının güvenli ğinin artırılması, gerekirse kolluk güçleri ile etkin işbirli ği yapılması	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	
9	Mevcut toplum merkezleri ile çocuk ve gençlik merkezlerinin eğitim ortamları ile ilişkilerinin güçlendirilmesi	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	Toplum Merkezleri / Çocuk Ve Gençlik Merkezleri
10	Okul ortamının şiddet eğilimini azaltacak pano, uyarıcı afiş ve spotlarla donatılması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
11	Eğitim ortamının verimli hale getirilmesi amacıyla okulda uygun zamanlarda 40 dakika okuma saati düzenlenmesi	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
12	Okulun zaman zaman emniyet birimlerince ziyaret edilmesi	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	İlçe Emniyet Müdürlü ğü
13	Okul çevresinde tehdit oluşturabilecek olay, durum ve kişilerle ilgili olarak emniyet birimleri ile iletişime geçmek	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	İlçe Emniyet Müdürlü ğü
14	Okul giriş çıkışlarının daha etkin kontrol edilmesi	Yıl Boyunca	Okul İdaresi	

Not: Okulun ihtiyaç ve imkânları doğrultusunda faaliyet konuları seçilmelidir.

..... İLKOKULU/ORTAOKULU/LİSESİ
..... EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTIILMASI EYLEM PLANI

MÜDAHALE ALANI 5: AİLE

AMAÇ: EĞİTİM ORTAMINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTIILMASINDA AİLENİN KATKISININ ARTTIRILMASI

GEREKÇE: Şiddet, büyük ölçüde öğrenilmiş bir davranıştır. Çocuğun dünyaya geldiğinde karşılaştığı ilk sosyalizasyon alanı aile ortamıdır. Aile içinde öğrenilen davranış, tutum ve yaklaşımların büyük bir çoğunluğu eğitim ortamına taşınmaktadır. Çocuğun eğitim ortamı, çevresindeki toplum ve aileden soyutlanması mümkün olmadığından şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında bütünlüklü bir yaklaşım esas alınmalıdır. Okul ortamı ve çevresinin şiddetten arındırılması sadece eğitim ortamlarında alınacak önlemlerle sağlanamaz. Bilinçli aile, çocuğun gözetim ve denetimini daha etkili bir şekilde yerine getirirken çocuğun şiddete yönelmesini engellemeyi ve şiddetten korunmasını da sağlar. Aile ile işbirliğinde sağlanacak başarı, çocuğa, eğitim ortamlarında öğretilen bilginin davranışa dönüşmesi bakımından da yardımcı olacaktır.

STRATEJİLER: Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailelerle etkin işbirliğinin sağlanması.

Şiddetin önlenmesi ve azaltılmasında ailenin bilinçlendirilmesine yönelik eğitim çalışmalarının sürekli hale getirilmesi.

ÇIKTILAR: Çocuk yetiştirirken şiddeti disiplin aracı olarak kullanmayan aileler

.....

.....

S.N	FAALİYETİN KONUSU	TARİH	FAALİYETİ YÜRÜTECEK GÖREVLİLER	İŞBİRLİĞİ YAPILACAK KİŞİ VE KURULUŞLAR
1	Eğitim ortamlarında şiddetin önlenmesi ve azaltılması kapsamında okul-aile işbirliğinin geliştirilmesi amacı ile okulda veli toplantılarının düzenlenmesi	Ekim 20..	Çalışma Ekibi	
2	Mevcut Ana-Baba eğitimlerinin tanıtılması ve ailelerin katılımının teşvik edilmesi	Aralık-Mart	Çalışma Ekibi	
3	Madde kullanımı ve önlenmesine yönelik aileleri bilgilendirici broşürler hazırlanması	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
4	Risk faktörleri konulu Ana-Baba eğitim semineri	Yıl Boyunca	Rehber Öğretmen	
5	Çocuk ihmal ve istismarı konusunda bilgi desteği sağlanması	Mayıs 20..	Rehber Öğretmen	
6	Öğrencilerin yaş dönemleri doğrultusunda gelişim özellikleri, karşılaşılan sorunlar ve müdahale konusunda velilerin bilgilendirilmesi	Mayıs 20..	Rehber Öğretmen	
7	Yapılacak olan ev ziyaretlerinde velilerin çocukları ve yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirilmesi	Yıl Boyunca	Çalışma Ekibi	
8	Aile içi iletişim konulu seminer yapılması		Rehber Öğretmen	
9	Öğrenci devamsızlıklarının velilere bildirilmesi	Yıl Boyunca	Okul idaresi	

Not: Okulun ihtiyaç ve imkânları doğrultusunda faaliyet konuları seçilmelidir.

EK - 2

OKUL ÇALIŞMA EKİBİ

Sıra No	Adı Soyadı	Görevi	İmza
1		Okul Müdürü	
2		Müdür Yardımcısı	
3		Psikolojik Danışman	
4		Sınıf Rehber Öğretmeni	
5		Sınıf Rehber Öğretmeni	
6		Sınıf Rehber Öğretmeni	
7		Sınıf Rehber Öğretmeni	
8		Okul - Aile Birliği Başkanı	
9		Okul Öğrenci Temsilcisi	

EK - 3**2018-2019+ EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTI LMASI
SAKARYA İL EYLEM PLANI ÇALIŞMA TAKVİMİ**

NO	FAALİYETLER	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
1	İl Yürütme Kurulu Toplantısı yapılması.				*						*
2	İl psikososyal müdahale ekibinin oluşturulması.		*								
3	Okullar tarafından psikososyal koruma, önleme ve müdahale ekibi oluşturulması; okul müdürünün başkanlığında, müdür yardımcısı, okul rehberlik öğretmeni (psikolojik danışman), öğretmen temsilcisi, öğrenci temsilcisi, veli temsilcisinden oluşturulması. (Çalışma ekibi, il eylem planı doğrultusunda okul eylem planını oluşturur ve üyelerin görev sorumlulukları tanımlanır.)	*	*								
4	Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve ortaöğretim okullarında; Sakarya İli Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı doğrultusunda Okul Eylem Planının ve Çalışma Takviminin hazırlanması ve okulda muhafaza edilmesi	*	*								
5	Okul güvenliğine yönelik okul risk haritasının hazırlanması ve eğitim öğretim yılı içerisinde uygulanması	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
6	Okullarda, Rehberlik servislerinde görevli psikolojik danışmanlar tarafından yönetici, öğretmen ve velilere yönelik çocukların şiddet, ihmal ve istismardan korunmaları konularında seminerler düzenlenmesi.		*		*			*			
7	Öğrencilerin olumlu ve sağlıklı gelişimleri için okullarda kültürel etkinlikler, sosyal, bilimsel ve sportif faaliyetler düzenlenmesi ve tüm öğrencilerin katılımının sağlanması	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
8	Okullardaki bilgisayar sınıflarının ders dışı saatlerde de kullanıma açılarak öğrencilerin yararlanmalarının sağlanması.		*	*	*	*	*	*	*	*	*
9	Risk grubunda bulunan çocuklara yönelik önleyici psikolojik hizmetler olarak stres, stresle başa çıkma, öfke kontrolü, serbest zaman kullanımı, problem çözme konularında çalışmalar yürütülmesi.		*	*	*		*	*	*		
10	Okul Rehberlik Servislerince, risk grubunda bulunan öğrencilerin tespit edilmesi ve gerekli önleyici tedbirlerin alınması ve ihtiyaç halinde RAM'a bilgi aktarımı yapılması ve gerekli desteğin istenmesi.		*	*	*		*	*	*		
11	Okul Psikolojik danışmanlarınca şiddet, istismar, ihmal yaşantılarına maruz kalan veya travmatik yaşantılar sonucu intihar vb. davranışlara yönelme eğiliminde olabilecek risk grubundaki çocukların belirlenip, bu çocuklara önleyici psikososyal, bireysel ve grup psikolojik yardım çalışmaları yapılması.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
12	Okul Psikolojik danışmanlarınca Akran Zorbalığının önlenmesi için çalışmalar yapılması (öğretmenlere ve ailelere bilgi verme, tespit ve önleyici çalışmalar, grup rehberliği etkinlikleri vb.)		*	*	*	*	*	*	*	*	*
13	Okullarda sınıf öğretmenleri tarafından öğrencilere, Çocuk Hakları Sözleşmesi hakkında bilgi verilmesinin sağlanması.		*	*							
14	Okul Psikolojik Danışmanları tarafından öğrencilere madde kullanmanın zararları konulu eğitimlerin verilmesi. (seminer, kısa film vb.)			*				*	*		

NO	FAALİYETLER	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
15	Okul Psikolojik Danışmanları tarafından öğretmenler, öğrenciler ve velilere yönelik olarak madde /teknoloji bağımlılığı, ergenlik dönemi, davranış bozuklukları, iletişim becerileri ve empati vb. konularında seminerlerin verilmesi.		*	*	*			*	*		
16	Okul Rehberlik Servislerinin, risk yaşayabilecek öğrencilerin ailelerine yönelik aile eğitimleri planlanması ve yürütmesi, ihtiyaç halinde RAM'dan destek talebinde bulunulması.		*	*	*			*	*		
17	Sakarya İli Eğitim Ortamlarında Şiddetin Önlenmesi ve Azaltılması Strateji ve Eylem Planı doğrultusunda yürütülen çalışmaların, okullar tarafından ilgili rapor formatında hazırlanarak İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine, İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerince de İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderilmesi				*						*

EK - 4

..... EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI DÖNEM RAPORU (OKUL FORMU)

İLİ – İLÇESİ:

OKULU:

DÖNEMİ: Ocak/Haziran 20...

..... EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
EĞİTİM ORTAMLARINDA ŞİDDETİN ÖNLENMESİ VE AZALTILMASI DÖNEM RAPORU (OKUL FORMU)

YAPILAN ÇALIŞMALARLA İLİŞKİN BİLGİLER

(Bu bölümde, okul eylem planı çalışma takvimi kapsamında, koruma ve önleme dahil, gerçekleştirilen çalışmalara yer verilecektir.)

SIRA NO	YAŞANAN SORUN (YAPILAN ÇALIŞMA)	SORUNA YÖNELİK GERÇEKLEŞTİRİLEN ÇALIŞMALAR /ALINAN TEDBİRLER	ÇALIŞMAYI GERÇEKLEŞTİREN OKUL/KURUM	ULAŞILAN BİREYLERE İLİŞKİN VERİLER		
				ÖĞRENCİ SAYISI	VELİ SAYISI	PERSONEL SAYISI
1	Aile İçi İletişim - Anne Baba Tutumları	Seminer / Konferans / Anket / Görüşme / Ziyaret vb.	Rehberlik Servisi / İdare / RAM vb.			
2	Ergenlik Dönemi Özellikleri					
3	Öfke Kontrolü					
4	Stres ve Stresle Baş Etme Yöntemleri					
5	Serbest Zaman Kullanımı					
6	Problem Çözme Becerileri					
7	Bağımlılıkla Mücadele Çalışmaları					
8	Akran Zorbalığı					
9	İletişim Becerileri - Empati					
10	Şiddet, Türleri ve Şiddetin Önlenmesi					
11	Devamsızlık Nedenleri ve Önleme Çalışmaları					
12	Kadına Yönelik Şiddetin Önlenmesi					
13	İhmal ve İstismardan Korunma					
14	Davranış Problemleri					
15	Ev ziyaretleri					

1. İl/İlçe, Okul Adı ve Rapor Dönemi muhakkak yazılacaktır.
2. Renklendirilmiş alanlar örnek olarak yazılmıştır.
3. Sadece yapılan çalışmalarla ilgili veriler yazılmalıdır.

RİSK FAKTÖRLERİNE İLİŞKİN BİLGİLER

BÖLGESEL RİSK FAKTÖRLERİ

(Bu bölümde, okulda gözlemlenen ve tehdit unsuru oluşturan risk faktörleri açıklanacaktır. Her bir kurum, kendi çalışma alanı ile ilgili gözlem, bulgu ve görüşlerini belirtecektir.)

YAŞANAN SORUNLAR

(Bu bölümde, planlanan ya da gerçekleştirilen çalışmalara yönelik yaşanan sorunlara yer verilecektir.)

ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

(Bu bölümde, yaşanan sorunlara yönelik sunulabilecek olası çözüm önerilerine yer verilecektir.)

.....
Rehberlik Öğretmeni

.....
Müdür Yardımcısı

.....
Okul Müdürü

AÇIKLAMALAR:

1. İl Eylem Planına istinaden okullar kendi Eylem Planlarını EK – 1’ de bulunan 5 Müdahale Alanından faydalanarak, kendi ihtiyaç ve imkanlarını gözeterek seçeceklerdir. Okul Eylem Planları da EK – 1 Formatında hazırlanacaktır.
2. Hazırlanan Okul/Kurum Eylem Planları imzalanarak okulda muhafaza edilecek olup herhangi bir kuruma gönderilmeyecektir.
3. Okul Çalışma Ekibi EK – 2 formatına işlenerek yine okulda muhafaza edilecektir.
4. Okul/Kurum Çalışma takvimi EK – 3’ ten faydalanarak yine EK – 3 formatında oluşturulacaktır.
5. EK – 4 olarak paylaşılan Rapor Formatı örnek olarak plana eklenmiş olup, doldurulacak format yine aynı şekilde ancak Excel olarak bağlı bulunulan İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine gönderilecektir. (Excel formu bağlı bulunulan Rehberlik ve Araştırma Merkezlerinin internet sitelerinden paylaşılacaktır.) (Doldurulacak form İl Yürütme Kurulunun kararı ile online olarak da doldurulabilecektir.)
6. Hazırlanan Dönem Sonu Raporları mail aracılığıyla İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine gönderilecektir. İstenilmedikçe imzalı hali çıkartılıp gönderilmeyecek olup okulda muhafaza edilecektir.
7. İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri okullardan gelen raporları tek nüsha haline getirerek İl Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderecektir.
8. İlk dönem raporu ilgili eğitim öğretim yılının Ocak ayının 2. haftasının son iş gününe kadar, ikinci dönem raporu yine ilgili eğitim öğretim yılının Haziran ayının 2. haftasının son iş gününe kadar bağlı bulunulan İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine mail yoluyla gönderilecektir.
9. İlgili Telefon Numaraları;
 - **İl Milli Eğitim Müdürlüğü : 0264 251 3614/15/16 Dahili: 1338 (Özel Eğitim ve Rehberlik Şubesi)**
 - **Adapazarı RAM : 0264 281 1451**
 - **Erenler RAM : 0264 241 2510**
 - **Serdivan RAM : 0507 883 1514**